

רגישות לנגישות – דווקא עכשיו

עו"ד עמית גור, שותף \ עו"ד דרור אפלדורף

המילה "משבר" בסינית מורכבת משילובם של שני סימנים אשר משמעות האחד היא "בעיה" ומשמעות השני היא "הזדמנות". תמצית הרעיון העומד מאחורי כך הוא שאדם הנתקל בבעיה ואינו מנצל את ההזדמנות עלול למצוא עצמו במשבר.

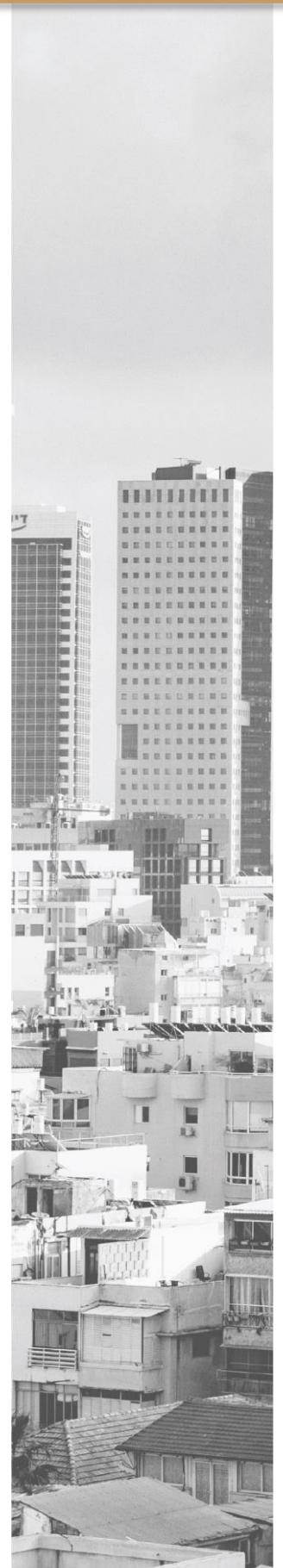
בימים טרופים אלו, בהם מרבית המשק עבר למתכונת של עבודה מהבית וכולנו נדרשים ללמוד לעשות מהבית הרבה יותר ממה שתיארנו לעצמנו או שהיינו רגילים לעשות, למד כל בעל עסק "על בשרו" שכדי להמשיך להתנהל 'כרגיל' ככל שניתן, עליו 'להתיידד' עם העולם הווירטואלי ולדעת כיצד להציע את מרכולתו בצורה מקוונת.

בתקופה שבה "ריחוק חברתי" הפך ממושג שלילי לנורמה חברתית חיובית, וכל ילד בן 5 מנהל שיחות רבות משתתפים באפליקציות השונות עם יתר ילדי הגן, ישנה אוכלוסייה גדולה שחוהה קשיים רבים ב'לעבוד מרחוק', וחשוב מכך – ב'לחיות מרחוק'.

המדובר בציבור עם מוגבלויות, אשר חווה קושי רב בניהול אורח חיים 'רגיל' גם בימי שגרה, ובימים אלו נאלץ להתמודד ביתר שאת עם המציאות היומיומית. עם המעבר האינטנסיבי לעולם הדיגיטלי כתוצאה מהתפרצות נגיף הקורונה, ציבור זה חווה קשיים רבים עוד יותר כאשר רבים מהעסקים אינם מבצעים התאמות נגישות באתרי האינטרנט שלהם ובשירותים המסופקים על ידם.

חשוב לציין, כי מעבר לכך שיש שיאמרו שמדובר בחובה מוסרית-חברתית, החוק עצמו קובע ומטיל חובות החלות על ספקי שירותים שונים לפיהן על הספק לבצע התאמות נגישות באתרי האינטרנט ועל פרסום ההתאמות שביצע - הן בהנגשת אתרי האינטרנט והן בהנגשת השירותים עצמם. על כן, עסק אשר אינו מקיים את חובותיו על פי דין חשוף לתביעות פרטניות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות של עד 50,000 ₪ ללא הוכחות נזק, ואף במקרים מסוימים לתובענות ייצוגיות במסגרתן סכומי התביעה גבוהים שבעתיים והחשיפה מועצמת עשרות מונים.

מתוך כוונה לעודד הגשת תובענות ייצוגיות בנושאים מעין אלו, קרי, לפי פרט 9 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, קבע המחוקק כי הגשת תובענות ייצוגיות כאמור לעיל אינה דורשת תשלום אגרה (וזאת בניגוד למגמה הכללית שנקבעה לאחרונה ואשר הטילה חובת תשלום סכומי

רגישות לנגישות – דווקא עכשיו

אגרה משמעותיים לפתיחת הליך ייצוגי, כאשר עד לא מזמן לא היה נדרש לשלם אגרה כלל בפתיחת הליך ייצוגי).

נראה שכוונה זו אכן התממשה, לפחות בכל הנוגע לכמות התובענות הייצוגיות המוגשות בעילה זו (לגבי שיעור הצלחתן של תובענות אלו אין עדיין מספיק נתונים כדי להסיק מסקנות חד משמעיות). כך, על פי הנתונים הסטטיסטיים הרשמיים של הרשות השופטת המתייחסים לכמות התובענות הייצוגיות שהוגשו, תובענות ייצוגיות שהוגשו בעילה לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות היוו 1.4% מסך התובענות שהוגשו בשנה לפני כניסת רפורמת האגרות לתוקף, ואולם, בשנה שלאחר כניסתן לתוקף עלה שיעור התובענות הייצוגיות שהוגשו בעילה זו מסך התובענות שהוגשו ל-29.7% (!).

לכן, מומלץ לכל בעל עסק לבדוק האם החובות להתאמת נגישות השירות חלות עליו, ואם כן – לפעול במהרה ולבצע את ההתאמות הנדרשות בניסיון למנוע, ולכל הפחות לצמצם את החשיפה מפני תביעות אפשריות, קל וחומר תובענה ייצוגית.

על פי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998, על האחראי להספקת שירות ציבורי לבצע התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות. "שירות ציבורי" לעניין זה מוגדר כשירות המיועד לכלל הציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו מתוך רשימת השירותים המפורטים בתוספת השנייה לחוק, וביניהם: שירותי בריאות, בידור, ספורט, תיירות, תרבות, הארחה, מסחר ועוד.

בחוק זה ובתקנות שהותקנו על פיו נקבעו ההתאמות השונות שעל ספק השירות לבצע בשירותיו.

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013, החייב בביצוע התאמות הנגישות בשירות אותו הוא מספק, מחויב גם בביצוע התאמות נגישות לשירות האינטרנט אותו הוא מספק, דהיינו, עליו להגיש את התכנים המוצגים באתר האינטרנט של העסק שלו שנועד לספק למשתמש את השירות או מידע על השירות אותו העסק מעניק.

בנוסף, עליו לפרסם את התאמות הנגישות שבוצעו בשירות ובמקומות הציבוריים שניתן בהם השירות, לרבות אמצעי העזר ושירותי העזר המסופקים בשירות לפי בקשה ואופן קבלתם. על נתן השירות החייב בהגשה, לעשות זאת בדרכי הפרסום המקובלות בשירות שהוא נתן, ובאתר האינטרנט שלו, אם קיים.

רגישות לנגישות – דווקא עכשיו

לבסוף, על נותן השירות לפרסם באתר האינטרנט גם "הצהרת נגישות" בהתאם להנחיות הקבועות בתקן נגישות האינטרנט (תקן ישראלי 5568), הכוללת מידע בדבר התאמות נגישות שביצע, פרטי רכז נגישות ודרכי התקשרות עמו, אם מחויב למנות רכז נגישות לפי החוק, ופרטים המאפשרים יצירת קשר לצורך הודעה על היעדר התאמות נגישות או בקשה לביצוע הנגשה.

חשוב לציין כי המחוקק בחר שלא להטיל על נותני שירות שהמשאבים שלהם מצומצמים נטל שעלול להקשות עליהם לעמוד בו. כך למשל, לעוסק פטור או עוסק עם מחזור מתחת ל-100,000 ₪ קיים פטור מלא מביצוע התאמות נגישות של שירותי האינטרנט, לעוסק בעל מחזור בין 100,000 ₪ ל-300,000 ₪ קיים פטור זמני עד ה-26.10.2020, ולבעל מחזור בין 300,000 ₪ עד 1,000,000 ₪ קיים פטור זמני למשך 3 שנים להנגשה של אתרים קיימים בלבד שהפעלתם החלה לפני 26.10.2017, אולם אם חייב בהתאמות בונה אתר חדש - על האתר החדש להיות נגיש בהתאם לדין.

בנוסף, ישנם סעיפי פטור אחרים הכפופים לאישור על ידי נציבות שוויון אנשים עם מוגבלות, וכן סעיפים המקנים פטור מטעמים שונים, כגון טכנולוגיים, מיעוט נרשמים וכיוצ"ב, אשר דורשים עמידה בתנאים שונים לקבלת הפטור.

כאמור, החובות להתאמת נגישות השירות אינן חלות על כל עסק. עם זאת, בימים אלו בהם עסקים רבים מוצאים עצמם עוברים לסביבה הווירטואלית, בין מרצון ובין מכורח הנסיבות, יהיה זה רעיון לא רע באם פסק הזמן הנכפה עליכם ינוצל על מנת לבחון אילו חובות חלות על העסק שלכם, האם העסק שלכם עומד בחובות אילו, האם אתר האינטרנט של העסק נגיש, ואם לא – לפעול להנגשתו בהקדם האפשרי.

מכאן שכדאי לראות במצב הנוכחי לאו דווקא, או לא רק, איום כי אם הזדמנות לאתר חשיפות ולטפל בהן. הנגשת השירות לא זו בלבד שבכוחה להרחיק אתכם ממשבר אפשרי, אלא שאין זה מן הנמנע שתגלו כי באותה הזדמנות אף הרווחתם לקוחות נוספים וחדשים על הדרך.

**בברכת חג שמח,
עו"ד עמית גור, שותף \ עו"ד דרור אפלדורף**

